

**Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε
για να φωτογραφίσετε
τέλεια τοπία**

Τα βουνά, οι λίμνες, τα δάση προσφέρουν ποικιλόμορφα κίνητρα για ένα φωτογράφο. Βέβαια, ο μόνος τρόπος για να κάνετε αυτού του είδους τις φωτογραφίες να αποκτήσουν κάποιο ενδιαφέρον είναι να γνωρίζετε την τεχνική και τις ρυθμίσεις που πρέπει να κάνετε στη μηχανή σας.

Ο ροι οι φωτογράφοι ηατρεύουν τα τοπία. Και αυτό δεν συμβαίνει μόνο γιατί είναι φυσιοθάτρες, αηθά γιατί η φύση προσφέρει απλόχερα θέματα για να δημιουργήσετε κανείς με τη μηχανή του. Βέβαια, για να ξεκινήσετε μία φωτογραφική εξόρμηση πρέπει να αφιερώσετε λίγο χρόνο, έτσι ώστε να προετοιμασθείτε για την αποστολή σας αυτή. Σε προηγούμενο τεύχος, είχαμε κάνει μία πιο εκτεταμένη αναφορά για τον εξοπλισμό που χρειάζεστε σ' ένα φωτογραφικό ταξίδι. Η επανάληψη όμως είναι η μητέρα της γνώσης. Φορτώστε, λοιπόν, στο σάκο σας την ψηφιακή σας μηχανή, ένα τρίποδο και δύο-τρία φίλτρα και οδεύστε προς τη μητέρα φύση.

Στη φύση σας δίνεται η δυνατότητα να φωτογραφίσετε ποηθά θέματα, διαφορετικού ενδιαφέροντος, από ένα ομηκλώδες τοπίο μιας λίμνης μέχρι και close ups πουλουδιών. Ακόμα και στις διακοπές, η φωτογραφική μηχανή κατέχει πρωτεύοντα ρόλο, αφού μέσω αυτής προσπαθούμε πάντα όλοι να κρατήσουμε ζωντανές τις αναμνήσεις των τοπίων όπου περάσαμε αξέχαστες στιγμές. Στην πραγματικότητα, είναι ποηύ εύκολο για όλους να φωτογραφίσουν τοπία, εφόσον βέβαια τηρούν τους κανόνες της φωτογραφίας. Το Chip FOTO-VIDEO digital σας αποκαλύπτει όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε για να φωτογραφίσετε τέλεια τοπία, με εικόνες αηθά και με τεχνικές που θα μονοπωλήσουν το ενδιαφέρον των εξορμήσεών σας.

» Επιλογή θέματος και οργάνωση

Δυσκοθεύεστε να επιλέξετε ένα σημείο για να φωτογραφίσετε; Υπάρχουν τοπία χωρίς φωτογραφικό ενδιαφέρον; Η απάντηση είναι όχι, σε καμία περίπτωση. Το δύσκολο στην υπόθε-

Οι πανοραμικές φωτογραφίες συγκεντρώνουν πάντα βλέμματα θαυμασμού.

ση είναι να επιλέξετε το σωστό κάδρο και την κατάλληλη τοποθεσία. Για να βοηθήσουμε λίγο αυτή την κατάσταση θα σας δώσουμε τρεις κανόνες, έτσι ώστε να καταφέρετε να επιλέξετε την ιδανική τοποθεσία για εσάς.

» Συναίσθημα

Το συναίσθημα παίζει τον πιο σημαντικό ρόλο στις φωτογραφίες τοπίων. Όλοι οι επαγγελματίες φωτογράφοι επιλέγουν πρωταρχικά με αυτό το κριτήριο τα πλάνα τους. Για να δημιουργήσετε ένα όμορφο τοπίο με τη φωτογραφική σας μηχανή, πρέπει αυτό να σας "βγάζει" κάτι. Βέβαια και πάλι, η σωστή οργάνωση βρίσκεται στην κορυφή αυτής της πυραμίδας.

» Η χρυσή τομή

Αρχικά, αφήστε το τοπίο να μιλήσει από μόνο του, να σας εντυπωσιάσει. Στη συνέχεια, προσπαθήστε εσκεμμένα να βρείτε κάποιο κίνητρο. Φανταστείτε το τοπίο μέσα σε ένα κάδρο, ή στον καμβά ενός ζωγράφου. Αυτό θα σας βοηθήσει να συγκεντρωθείτε καλύτερα στις λεπτομέρειες αυτού που βλέπετε. Παλαιότερα, οι φωτογράφοι χρησιμοποιούσαν ένα πλέγμα για να οριοθετήσουν το τοπίο τους και να συνθέσουν καλύτερα τη σκηνή. Σήμερα, οι ψηφιακές μηχανές δίνουν τη δυνατότητα προβολής αυτού του πλέγματος, ή αλλιώς "grid" όπως θα το συναντήσετε στην ψηφιακή σας μηχανή, απευθείας μέσα από την οθόνη της μηχανής. Αυτή η ρύθμιση δεν θα βοηθήσει μόνο στη σωστή κατανομή των αντικειμένων μέσα στη φωτογραφία αλλά και στην εύρεση της "χρυσής τομής". Κάτι άλλο που μπορείτε να κάνετε, έτσι ώστε να καθάριστε καλύτερα ένα τοπίο, είναι να σχηματίσετε με τα δάκτυλά σας ένα πρόχειρο κάδρο. Με τον τρόπο αυτό, η εικόνα που έχετε μπροστά σας αποκτά ένα άλλο ενδιαφέρον, πιο κοντά σε αυτό που θα δημιουργήσετε με τη φωτογραφική σας μηχανή.

» Το εύρος του τοπίου

Τα θέματα που βρίσκονται κοντά στον ορίζοντα πρέπει να οριοθετούνται από δευτερεύοντα στοιχεία. Καθράρετε, για παράδειγμα, ένα λόφο με δέντρα ή άλλα στοιχεία που να βρίσκονται σε πρώτο ή δεύτερο πλάνο.

Όταν το δέντρο, παραδείγματος χάρι, είναι σε πρώτο πλάνο, πρέπει να κλείνετε το διάφραγμα τόσο έτσι ώστε να φαίνεται ξεκάθαρα το βουνό που βρίσκεται πίσω και είναι ουσιαστικά αυτό που θέλετε να φωτογραφίσετε. Ένα αποδεκτό διάφραγμα για αυτές τις περιπτώσεις είναι το F/8, το οποίο συνήθως επιλέγει και η αυτόματη ρύθμιση της μηχανής σας για τοπίο.

Ένα πλεονέκτημα του μισάνοικτου διαφράγματος είναι ότι τα αντικείμενα διατηρούν μία σαφήνεια στη φωτογραφία.

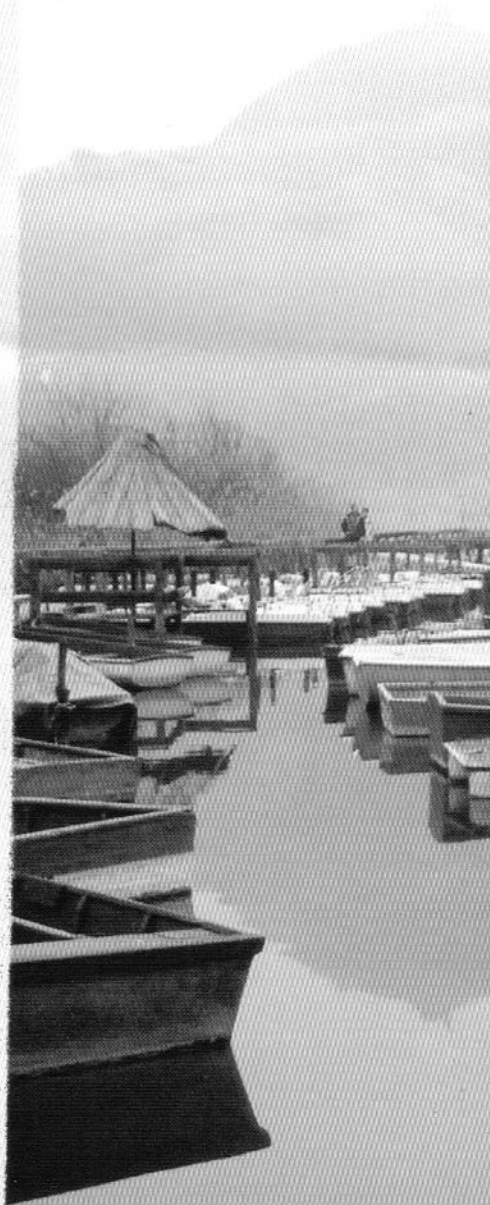
» Πανόραμα

Οι πανοραμικές φωτογραφίες είναι συχνά οι πιο εντυπωσιακές φωτογραφίες τοπίων. Συνήθως, οι επαγγελματίες φωτογράφοι που επιδίδονται σε τέτοιου είδους φωτογραφίες για καθαρά εμπορικούς λόγους ναυιλίζουν ένα ελικόπτερο, έτσι ώστε από τη μία να έχουν ορισμένες αεροφωτογραφίες, αλλά και από την άλλη να επιλέξουν τις ιδανικότερες πανοραμικές τοποθεσίες. Καθότι μία τέτοια πιθανότητα είναι πέρα για πέρα ουτοπική, αυτό που μπορείτε να κάνετε εσείς είναι να ανεβείτε σε ένα καλό υψόμετρο, από όπου θα έχετε μία πανοραμική θέα της περιοχής που επιθυμείτε να φωτογραφίσετε. Ιδανικά σημεία είναι οι αυχένες των βουνών, κάποιοι χαμηλοί λόφοι σε μία πεδιάδα ή ένα ύψωμα σε μία λίμνη.

Σε άλλες περιπτώσεις, όταν θέλετε να δημιουργήσετε την εντύπωση πανοράματος, αρκεί να σκαρφαλώσετε κάπου, έτσι ώστε να έχετε μία φωτογραφία αφ' υψηλού. Αν πάθι βρίσκεστε σε πόλη, τα ψηλά κτίρια προσφέρονται για πανοραμικές φωτογραφίες. Κάτι άλλο που μπορεί να δημιουργήσει εφέ πανοράματος είναι η επιλογή της ρύθμισης "panorama" από το μενού της ψηφιακής σας μηχανής. Αρκετές ψηφιακές μηχανές διαθέτουν μία αντίστοιχη επιλογή σκηνής. Τέλος, μία πιο ψηφιακή μέθοδος είναι να δημιουργήσετε πανόραμα, κάνοντας χρήση μερικών φωτογραφιών μέσα από το Photoshop ακολουθώντας την τεχνική που περιγράψαμε στο τεύχος 9/05 (σελ. 92).

Μέσα από το Photoshop, και με μερικά άλλα

Το συναίσθημα παίζει πρωτεύοντα ρόλο σε αυτές τις φωτογραφίες.

προγράμματα μορφοποίησης εικόνας, σας δίνεται η δυνατότητα να ενώσετε μερικές φωτογραφίες, φτιάχνοντας έτσι μία μεγαλύτερη, σαν από μία πανοραμική θέα. Κάτι που πρέπει να προσέξετε όμως σε αυτές τις περιπτώσεις είναι να διορθώσετε τη φωτεινότητα και το κοντράστ των φωτογραφιών, έτσι ώστε να δείχνουν απόλυτα ίδιες, χωρίς χάρματα εικόνας.

» Φως και σκιάς

Η διαδικασία της έκθεσης είναι το πιο σημαντικό κεφάλαιο στη φωτογραφία. Όσοι μπορούν να υπολογίζουν με ακρίβεια τις διαφορετικές καταστάσεις του φωτός και στη συνέχεια να θέτουν τις σωστές ρυθμίσεις στη μηχανή τους είναι σίγουρο πως μπορούν να δημιουργήσουν εκπληκτικά τοπία.

Μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις των φωτογράφων είναι η αντίθεση του έντονου φωτός και των σκιών.

» Φωτομέτρηση

Σε τέτοιες περιπτώσεις χρειάζεται μία πολύ καλή φωτομέτρηση και στη συνέχεια μία αντίστοιχη χειροκίνητη προσέγγιση στις ρυθμίσεις. Βέβαια, σε πολλές περιπτώσεις, οι αυτόματες ρυθμίσεις, όπως για παράδειγμα το πρόγραμμα "landscape", μπορούν να κάνουν καλή δουλειά, αλλά για να δώσετε το κάτι παραπάνω στην φωτογράφιση πρέπει να πειραματιστείτε σε ένα βαθμό.

Οι περισσότερες ψηφιακές μηχανές διαθέτουν ένα τύπο φωτομέτρησης που ακούει στο όνομα "matrix". Με την προσέγγιση αυτή καταφέρνετε να πραγματοποιήσετε μια καλή φωτομέτρηση σε

καταστάσεις όπου το κοντράστ βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα. Σε αυτές τις συνθήκες, οι τόνοι από τα σκούρα σημεία στα πιο φωτεινά δεν έχουν μεγάλες αποκλίσεις.

Όταν όμως υπάρχει μεγάλη αντίθεση σε μία σκηνή, τότε η καλύτερη μέθοδος είναι να κάνετε χειροκίνητη φωτομέτρηση. Αυτό που πρέπει να προσέξετε είναι σε ποιο σημείο θα πραγματοποιήσετε τις μετρήσεις. Δηλαδή, αν θα μετρήσετε το πιο φωτεινό σημείο, για παράδειγμα τον ουρανό, ή κάποιο με πιο ήπιο φωτισμό.

» Ιστογράμμα

Το ιστογράμμα είναι μια λειτουργία που θα σας βοηθήσει πολύ σε αντίστοιχες περιπτώσεις. Η λειτουργία αυτή μας παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες για τη φωτεινότητα και των αριθμό των εικοστοιχείων. Θέτοντας σε λειτουργία το ιστο-

Αφήστε το τόπιο να σας
εντυπωσιάσει από μόνο του.

Οι πρωινές ώρες διατηρούν πιο
ψυχρούς τόνους στις φωτογραφίες.

γραμμά, είστε σε θέση να εκτιμήσετε την κατάσταση φωτεινότητας που επικρατεί και εν συνεχεία να θέσετε τις κατάλληλες ρυθμίσεις για να μην υπερεκθέσετε μία φωτογραφία.

» White Balance

Εφόσον έχετε κάνει μία σωστή φωτομέτρηση, το επόμενο σημείο που πρέπει να προσέξετε είναι να θέσετε τις κατάλληλες ρυθμίσεις στο white balance. Το αυτό κατά κανόνα δεν θα δώσει ιδιαίτερα εντυπωσιακά αποτελέσματα, επομένως πρέπει να παίξετε λίγο με τη ρύθμιση αυτή. Αν διαθέτετε μία ψηφιακή SLR που να υποστηρίζει χειροκίνητη ρύθμιση του white balance, με θερμομετρική φωτός, αυτός είναι ο ιδανικότερος τρόπος. Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση, επιλέξτε την εκάστοτε ρύθμιση που ταιριάζει στις συνθήκες.

Οι επγγελματίες φωτογράφοι
κρατούν σημειώσεις για τις
τοποθεσίες που φωτογραφίζουν

Το φως του ήλιου δεν έχει πάντα την ίδια θερμοκρασία, γι' αυτό η είναι απαραίτητη μια σωστή φωτομέτρηση.

» Το ρολόι ανά χείρας

Αν σκοπεύετε να κάνετε μία φωτογραφική εξόρμηση, τότε πρέπει να οργανώσετε πολύ προσεκτικά το πρόγραμμά σας, σύμφωνα με τις ώρες που μπορείτε να φωτογραφίσετε. Τι σημαίνει αυτό; Στη φωτογραφία, και για να ακριβοθουούμε, στην εξωτερική φωτογραφία υπάρχουν ιδανικές και απαγορευτικές ώρες για φωτογράφιση. Βάσει του εμπειρικού κανόνα, η χειρότερη ώρα υπολογίζεται πως είναι το μεσημέρι, όταν ο ήλιος μεσουραναίει. Ο μεσημβρινός ήλιος δημιουργεί συμπαγείς σκιές και ρίχνει ένα φως που δεν κολλακεύει καθόλου τα τοπία. Όπως έχει παρατηρηθεί, οι χειρότερες φωτογραφίες τοπίων δημιουργούνται ανάμεσα στις 10:00πμ και στις 2:00μμ, όταν το φως του ήλιου είναι ιδιαίτερα διαπεραστικό και έντονο. Όταν, βέβαια, η μέρα είναι συννεφιασμένη δεν ισχύει τίποτα από τα παραπάνω. Η ιδανικότερη χρονική περίοδος για να κάνετε αντίστοιχες φωτογραφίες είναι είτε νωρίς το πρωί ή αργά το μεσημέρι, προς το απόγευμα. Οι φωτογράφοι ανά τον κόσμο προτιμούν τα ζεστά χρώματα που δημιουργεί ο ήλιος το

απόγευμα, χωρίς να υποτιμούν βέβαια αυτά του πρωινού.

» Τοποθετηθείτε σωστά

Κάτι άλλο που πρέπει να προσέξετε όταν κάνετε εξωτερικές φωτογραφίες κατά τη διάρκεια της ημέρας είναι να μην παραλείψετε να υπολογίσετε τη θέση του ήλιου. Παλιότερα, το πρώτο μάθημα που έπαιρναν οι εκκολλητόμενοι φωτογράφοι ήταν να έχουν τον ήλιο πίσω τους. Ο λόγος είναι απλός, ο ήλιος θα φώτιζε καλύτερα το θέμα τους και φυσικά δεν θα "έκαιγε" τη φωτογραφία από την υπερέκθεση. Μια πολύ καλή μέθοδος είναι να τοποθετείστε έτσι ώστε ο ήλιος να βρίσκεται πάνω από το δεξιό ή τον αριστερό μας ώμο.

Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζετε σε ένα βαθμό την έκθεση, και θεωρείται ότι είναι από τους πιο σωστούς φυσικούς φωτισμούς για το θέμα σας. Αλλά προσοχή, όπου και αν τοποθετήσετε τον ήλιο, μην επιχειρήσετε ποτέ να φωτογραφίσετε προς αυτόν, εκτός βέβαια αν προσπαθείτε σκόπιμα να αποτυπώσετε μία σιλουέτα ή να απαθανατίσετε ένα ηλιοβασίημα. Οι ακτίνες του ήλιου, ε-

κτός ότι μπορούν να καταστρέψουν τον αισθητήρα της ψηφιακής μηχανής σας, είναι πολύ επικίνδυνες και για τα μάτια σας.

» Το πιο συχνό φαινόμενο

Οι εξωτερικές φωτογραφίες θεωρούνται, και όχι άδικα, σαν τις πιο δύσκολες. Και αυτό συμβαίνει ουσιαστικά για ένα λόγο. Ο λόγος αυτός έχει να κάνει με τον ήλιο. Στη φύση, οι καταστάσεις του φωτισμού μπορούν να αλλιάξουν από λεπτό σε λεπτό, με αποτέλεσμα να μπερδευτούμε και να "χαλάσουμε" πολλές φωτογραφίες. Στην αντίθετη περίπτωση, αυτή του στούντιο, ο φωτισμός έχει πάντα την ίδια ένταση. Το πιο συχνό φαινόμενο στις φωτογραφίες τοπίων είναι τα ακνά χρώματα που έχουν πολλές φορές οι λήψεις.

Η αιτία στο φαινόμενο αυτό είναι η διαφορά αντίληψης της ψηφιακής μηχανής με αυτή του ανθρώπινου ματιού. Ο αισθητήρας της ψηφιακής μηχανής λειτουργεί εντελώς διαφορετικά από ό,τι το ανθρώπινο μάτι και επομένως έχει και διαφορετικές αντιδράσεις στο φως του ήλιου. Για να

Το απογευμαμένο, που το φως του ήλιου είναι πιο ζεστό, θεωρείται η ιδανικότερη στιγμή φωτογράφισης.

το κατανοήσετε καλύτερα αυτό, κάντε το εξής πείραμα: Στρέψτε το βλέμμα σας προς τον ουρανό, οι κόρες του ματιού σας θα κλείσουν για να μπορέσετε να διακρίνετε το μπλε χρώμα. Επειτα κοιτάξτε κάτω από ένα δέντρο, στο σκιασμένο

μέρος. Οι κόρες θα ανοίξουν αυτόματα για να μπορέσετε να διακρίνετε τις σκούρες αποχρώσεις. Λοιπόν, ο ψηφιακός αισθητήρας δεν έχει αυτή τη δυνατότητα. Με αλήθη θόρα, το αποτέλεσμα της κάθε φωτογραφίας έχει μεγάλες αποκλι-

σεις από αυτό που θα βλέπατε με γυμνό μάτι. Για να καταφέρετε να εξισορροπήσετε τα χρώματα εξαιτίας αυτής της αδυναμίας, πρέπει ή να κάνετε μία σωστή εκτίμηση του φωτισμού ή μια καλή φωτομέτρηση.

Επάγγελμα φωτογράφος Φωτογραφίζοντας τοπία για επαγγελματική χρήση

Οι επαγγελματίες φωτογράφοι όταν αναλαμβάνουν ένα project για να φωτογραφίσουν, "ντύνουν" τη δουλειά τους αυτή με διάφορες πληροφορίες που θα προσέληκαν το θεατή-αναγνώστη, και με διάφορα τρικ εντυπωσιασμού.

» **Στοιχεία εντυπωσιασμού:** Πολλές φορές για να αποκτήσουν περισσότερο ενδιαφέρον οι φωτογραφίες των τοπίων, οι επαγγελματίες φωτογράφοι τις εμπλουτίζουν με περισσότερες λε-

πομέρειες έτσι ώστε να αποκτήσουν ένα εναλλακτικό ενδιαφέρον. Για παράδειγμα, σε μία φωτογραφία ενός τοπίου, φροντίζουν να περιέχουν και κάποια ζωντανά στοιχεία, όπως κάποιους ανθρώπους ή μερικά ζώα, έτσι ώστε να υπάρχει μια πιο άμεση σύνδεση με το ανθρώπινο-ζωντανό στοιχείο.

» **Σημειώσεις:** Πολλές φορές θα έχετε παρατηρήσει πως οι φωτογραφίες ορισμένων περιο-

χών συνοδεύονται από μερικά πληροφοριακά στοιχεία για το μέρος που απεικονίζεται. Αυτό συμβαίνει διότι μπορεί να είναι όμορφο αυτό που βλέπει κανείς, αλλά αν δεν ξέρει ακριβώς πού βρίσκεται δεν έχει κάποιο ιδιαίτερο νόημα. Για το λόγο αυτό, όταν πηγαίνετε να φωτογραφίσετε ένα μέρος, πρέπει οπωσδήποτε να έχετε μαζί σας ένα σημειωματάριο, έτσι ώστε να καταγράψετε τις απαραίτητες πληροφορίες για τη φωτογραφία που δημιουργήσατε.